

Nro. 49.

**A' FELES. CSASZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből Pénteken Junius 26-ik napján 1812-ik
esztendőben.

B é t s.

A' Cs. K. Generálisi karból a' múlt Májusban,
penzió volt Feldmarschal-Lieutenánt Báró *Ca-*
vallar és penzió volt Generálmájor Gróf *Sinzen-*
dorf, meghaláloztak. — Generálmájor Gróf *Har-*
degg penzióra tétellett.

Lovasság' Generálissa Hertzeg *Schwartz-*
berg, a' Gallitzlában öszszegyülekezve lévő Cs.
K. szemmeltartó ármádiának vezérévé nevezet-
tén, számfelett való Oherster *Gollner* a' Kerpen
regementjétől, mint Generális-Adjutáns, Májor
Gróf *Puar* a' Hő Hertzeg Károly regen entjétől,
és Májor *Miala* a' *Schwartzberg* Ulánus rege-
mentjétől, mint Szárny-Adjutánsok, melléje
adattattak. —

C c c

Lovasság' Generálissa Gróf *Hohentzollern* és Feldmarschallieutenát *Frimont*, hasonlóképpen Gallitziába rendeltettek. Feldmarschallieutenántok *Gorupp*, Hertzeg *Hessen-Homburg*, és *Sommarriva* között az első belső Austriában, a' második Kassán, a' harmadik pedig Budán kaptak Osztájos Generálisi hivatalokat.

Generálmajorok *Giffing*, *Stutterheim*, és *Steininger*, mint Brigadérosok, az első Cseh országba, a' második Gallitziába, a' harmadik Magyar Országra rendeltettek.

A' *János Fő* Hertzeg igen szép Dragonyos Regementjéről úgy írnak Gallitziából, hogy Magyar országból menvén Jun. harmadikán *Sambor* városába (Gallitziában a' *Dniester* mellé) megérkezett.

Prágából Jun. 11-dikén az ő Császári Felségek' naponként való időtöltéseikről írták, hogy 10-dikben theátromban voltak, a' hol kimondhatatlan örvendezéssel fogadtattak ő Felségek; 12-dikben a' könyves házat és a' *Technicum Institutumot* méltóztattak Felséges Urunk a' Frantzia Császárné ő Felségével meglátogatni, a' hol jelenlétekben és nagy meglepedésekre külömbkülömb féle próbák is tétettek. Estve Concert volt a' Fr. Császárné ő Felséginél.

Délben naponként a' maga Felséges Szülőinél szokott famíliai módon ebédelni Fr. Császárné ő Felsége, estvénként változtatva adnak asztalt a' Felséges uraságok, a' hova a' főbb udvariak között is mindenkor hívattatnak változtatva néhányak.

Prágából Junius' 19-dikén. A' múlt vasárnapon, ú. m. e' hónap' 14-dikén délután; Felséges

Urunk és Aszszonyunk a' Frantzia Császárné ő Felségével és a' több itt lévő fő uraságokkal egyetemben, a' Bubenet nevű mulató és sétáló helyre hintóikban kísértáltak, hogy ott az ő Felségeket nagy sokasággal váró közönséget felséges jelenléteikkel szerentséltessék. A' nagy tó és az a' mellett plántáltatva lévő fák' sora körül egy időtskéig sétálván ő Felségek, azután a' szála mellett hintóikból kiszállani méltóztattak, 's azután a' fák' soraival körülvételve lévő úton gyalog folytatták a' sétálást, a' honnét, minekutánna a' Prágai sokaságot a' magok illy közelről való szemléltetésével megörvendeztették volna, fél óránál tovább tartott időtöltés után az udvarba vissza tértek. —

A' következett hétfőn az ennekelőtte Hertzeg *Kinsky* most Gróf *Wratistaw* kertjét, azután az oda nem messze lévő *Clam-Gallas*-kertet méltóztattak sétálás közben megszemlélni ő Felségek. — Kedden délben a' Gróf *Chotek* úr ő Ex.ja igen kies fekvésű *Weltrusz* nevű szigetjét nézték-meg. —

Junius 16 dikán és 18-dikán, *Antal, Lajos,* és *Renát* Császári fő Hertzegekkel egyetemben, a' kik 13-dikban ide érkeztek vala, a' Prágai őrző sereg' katonai gyakorlottságának nézésével töltött időt nagy meglepéssel 17-dikben pedig közönséges audientziát méltóztatott tartani Császár ő Felsége.

Junius' 18 dikán estve, Felséges Urunk, Aszszonyunk, és Frantzia Császárné ő Felsége, a' *Würtzburgi Nagy és Fő Hertzeggel Antal, Renát Lajos, Rudolf Cs. Fő Hertzegekkel, Antal Szaksoniai Királyi Hertzeggel 's ennek élete' párjá-*

val Therésia Cs. Fő Hertzegasszonnnyal egyetemben, a' Gróf *Kollovrdt* Fő Burg - Gróf ö Ex-ja által adatott bált tisztelték - meg abban való kegyelmes megjelenéssek által, a' hol 11 óra utánig méltóztattak időt tölteni. Ezen bál igen gazdag és fényes vólt.

Frantzia Birodalom.

Ö Felsége a' Római Király (így szóllanak a' Jun. 10-dikén költ újságok Párisban) ezelőt néhány napokkal a' tsetstől elválasztatott; igen jó egészségben van; a' *Meudoni* levegő igen egészséges ö Felségének.

A' *Brémai* ítlőszék sok *conscriptusokat*, kik a' katonaság elől elszöktek vagy elbójtak, megbüntetett 500 Frank bírsággal, és azzal, hogy ha megtalálatnak azután is a' katonák közzé adatatnak. Az 500 Frankot a' szüléik tartoznak lefizetni a' nyomtatásban kiadatott hirdetményre kívántató költséggel együtt. — A' *conscriptio* dolga most egyátall yában mindenütt szoros a' Frantzia birodalomban; bajosan vonhatják ki magokat a' katonáskodásra alkalmas fiatalok.

A' délre fekvő Frantzia partok mellett egy kis próbát tettek az Anglusok Jun. 15-ő napján: de minden következés nélkül. *La Ciotat* nevű városnál és kikötőhelynél a' *Provintzia* nevű tartomány partja mellett, 15 Lineahajók, 2 Fregátok, 's 3 Korvették megjelenvén, 60 kisedő hajókon fegyvereseket küldötték el, de a' parton lévő battériák kemény tüzelése őket vissza kergette. Más nap' reggel *Isle Verte* nevű sziget mellé eveztek az ellenséges hajók, a' melly valami ezer ölnyi távolságra esik *La-Ciotattól*; a' hova ki is szállottak az Anglus fegyveresek az alatt, míg

9 Línaehajókról, 2 Fregátokról és 2 Korvettekről az ő ágyúzóik a' partra tüzeltek. Hanem alig érkeztek ki, hogy egy tengeri ágyúzó tsapat és az első Línaea Regiment az ő fogadásokra megjelenvén, az ellenség nem soká ismét a' maga hajóin lévő ágyúk' tüze alatt keresett menedék helyet, de ott sem múlathatott tovább, tsak míg holtjait és sebeseit a' hajókra takaríthatta. A' Frantziák közzül tsak 3 katona kapott gyenge sebet, és Hadnagy *Gery* két puskagolyóbist, midőn bajonéttal az ellenségre rohant. Mennyin lehetek az Anglusok, tsak abból lehet hozzávetni, hogy 60 hajótskákon szállottak ki.

Prusszia.

A' Frantzia Császári és Prussziai Királyi Felsőgek között a' múlt Februárius 24-dikén Szövetséges Alkú kötöttetett, és az, a' múlt Mártzius 5-dikén Berlinben a' két Udvarok' Ministerjei által ki is tseréltetett. Foglalatja ez: —,

„Ő Felsége a' Prusszus Király és ő Felsége a' Frantziák' Császára, Olasz Király, a' Rénusi Szövetség' Oltalmazója, 's a' Helvétziai Szövetség' Közbenjárója, olyan kívánságtól lelkesítetvén, hogy a' köztök fennálló kötések még szorossabban megköttessenek, czélzássoknak végreajtása végett kineveztek — tudniillik

A' Prussziai Király Báró *Krusemark Fridrik Wilhelm Lajos* urat, Kir. Generálmájort, a' Királynak a' Frantzia Császárnál és Olasz Királynál lévő rendkívül való Követjét és telyes hatalommal felruházott Ministerjét, a' Veres Sas és Erdem Rendek' Vitézét —

„És ő Felsége a' Frantzia Császár, Olasz Király, a' Rénusi Szövetség' Oltalmazója, 's a'

Helvétziai Szövetség' Közbenjárója: Gróf *Maret Hugo Bernard* urat, Bassanói Hertzeget, a' Be-
tsület Legiónak Nagy Keresztesét, a' Vas Koró-
na Rend', Komendátorát vagy közép Keresztesét,
a' Sz. István Magyar Királyi, a' Bavariai Szent
Hubert, és a' Sakszóniai Korona Rendek Nagy
Keresztesét, a' Persiai Nap Rend' első rangbéli
Vitézét, a' Bádeni Hűség' Rendje Nagy Keresz-
tesét, a' Frantzia Császári Institutum' második
szakasza negyven tagjainak egyikét, 's a' maga
külső dolgokra ügyelő Ministerét; a' kik a' ma-
gok telyes hatalmokat illető írásaiknak költsönös
általtserélése után a' következő tikkelyekben
egyeztek meg:

1) *Tikkely.* Ó Felsége a' Pruszsiai Király
és Ó Felsége a' Frantzia Császár, Olasz Király, 's
az ő utánok következő örökösök között, minden
Európai Hatalmasságok ellen való Oltalmazó Szö-
vetség legyen, a' melly Hatalmasságokkal az alkú-
vó részeknek egyike vagy másika háborúba
bonyolódva van, vagy abba bonyolódhatna.

2) *Tikkely.* Költsönösön mind a' két alkú-
vó részek kezességet vállalnak egyik a' másik
birtokainak egészségéért.

3) *Tikkely.* Abban az esetben, ha t. i. a'
jelenlévő alkúnak telyesíttetni kell, és valahány-
szor ez az eset elő fordul (hogy t. i. ez az alkú
telyesíttetik) az alkúvó részek különös kötés ál-
tal fogják meghatározni az elővételendő eszkö-
zöket.

4) *Tikkely.* Valahányszor Anglia a' keres-
kedés' törvényeit megbántja, az által, hogy a'
Frantzia Országi vagy Pruszsiai tengerpartokat
bészáratott állapotban lenni hirdeti, vagy pedig

akármely egyéb a'féle eszközhöz nyúl, a' melly az *Utrechti Kötésben* meghatározottatva lévő tengeri törvényekkel meg nem egyez: a' két alkúvó Hatalmasságok mind annyiszor bé fogják zárni a' magok partjaikat és kikötőhelyeiket még azoknak a' neutrális Hatalmasságoknak hajóik előtt is, a' kik a' magok zászlójoknak függetlenségét meg sértettetni engedik.

5) *Tzikkely.* A' jelenlévő alkut rátifikálni kell, és a' rátifikációt Berlinben 10 napok alatt, vagy ha lehet még hamarabb is ki kell tserélni.

„Meggöttetett és aláíratott Párisban Februárius 24-dikén, az ezer nyolctszáz tizenkettődik esztendőben. —“

„*Bassanói* Hertzeg

„*Báró Krusemark.*“

A' szökevény katonáknak költsönös kiadatásokra nézve is alkura mentek ezen két Hatalmasságok egymással. Az Alkunak egyik *tzikkelyében* azt is meghatározták az egyező részek, hogy a' Dániai Királyt is meghívják az ezen kötésben való beállásra.

Néhány külső Országi újságok (így szóll a' *Berlini* újság) úgy említették mint valami rendkívülvalóságot, azt, hogy a' Frantzia nagy armádia után sok egyebek között, tűzoltó alkotványok, kortsoják vagy vízpatkók is vitettek volna ládáknban. Ezek a' tűzoltó alkotmányok azoközben, mint az azokkal együtt szemléltetett bórvedtek mutatják, nem egyébre valók, hanem hogy a' vizet azoknak segedelmek által, a' hol a' szükség úgy találja kívánni, mértföldnyi távolságra

is elvinni, 's az ármádiáknak friss vizet szerezni lehessen. Meg eshetik, hogy a' mi a' vertészeket, 's kortsojákat vagy vizpatkókat illeti, talán az ezekről való beszéd is csak valami e-féle fundamentomon épült. — (Az ilyen víz patkót vagy kortsoját, hazánkban némely helyeken tsájkjának nevezik).

Marschal *Magdonald*, kinek vezérlése alá tartoznak mint mondják egyebek között a' Königsbergi vidékeken tanyázó Prusszus seregek is, Junius 3-dikán már által ment volt Königsbergen, és *Memel* felé folytatta útját. A' Regimentek is arra felé nyomultak utánna.

A' Frantzia ármáda' fő hadi szállása, Junius 7-dikén *Thornból* tovább indult *Osterode* felé a' napkeleti Prussziai földön.

Dantzából így írtak Junius 9 dikén. Tegnap előtt estvéli 7 órakor az a' szerentséje városunknak, hogy Napoleon Császár ő Felségét falai körzé megérkezni szemlélte. Ő Felsege leg nagyobb tsendességgel jött-bé ide, és a' Kormányozó palotába szállott-bé, melly már el volt számára készittete. —

Thornból így írtak környülállásosan a' Napoleon Császár' oda való megérkezéséről és ott való mulatásáról: — Jun. 3-dikán délutáni 6 órakor érkezett ide ő F. Ge, és a' Kormányozó palotába szállott-bé. Fúl a' hídon az előljáróktól és a' városi tisztektől fogadtatott 's kísértetett a' város kapujaig, melly igen szépen feltzifrázva és szép czímirásokkal felékesittete vólt. Este mind ez a' kapú mind pedig maga a' város megvilágosítatott, melynek szemlélésére az idő környülállásainak terhes mivóltokról elfelejtkezvén,

nagy számú sokaság gyűlt össze. Más nap a városban és annak környékén nagy számmal tanyázó fegyveres seregeket, 's ezek között egy számos ágyúzó tsapatot méltóztatott megmustrálni ő F.ge. Tsak azon egy házban, melyben a' tudósító ezt a' levelet írta, 80 tisztek és 77 köz emberek tanyáznak. Különös vidámsága ő Felségének nyilvánossággal bizonyította azt, hogy nagy meglepődését találta legyen seregeinek szemlélésében; majd minden Kompániánál megállapodott, sok tisztekkel és közkatonákkal beszéllett, sokaknak rendcímert osztott, és sok tiszteket nevezett. Innét 7-dikben indúlt tovább *Danczka* felé. Olyan parantsolat vólt kiadattatva, hogy Junius 13-dikára minden tsapatok megérkezzenek a' ki rendeltetett hadi líneába. Az ármáda után 20 napra kívánta kenyeret vittek úgy nevezett *requirált* szekereken.

Ugyan ezea tárgy felől ilyen kifejezésekből álló, Thorni levelet adott ki Párisban a' *Gazette de France* nevű újság: —,

„A' Császár ő Felsége lóháton jött-bé Thorn városába, a' melly így történt. Látván ő Felsége, hogy a' hintó, melyben űlt, a' mély homokban nehezen halad előfelé, kiszállott belőlle és lóra ülven úgy tette az utolsó két mértföldeket nagy sebességgel. A' lakosok mind kijöttek vólt ő F.ge eleibe, 's az országúton és a' valami 1000 lépésnyi hidon állottak rakásonként, látni iparkodván F.gét. Junius 3-dikán megérkezése után a' maga és az ármáda Generálstábjaít, a' városi és vidéki előljárókat maga eleibe botsátotta; azután a' Neufchateli Hertzegtől, a' Nagy Lovászmestertől, a' Thorni Kormányozótól, számos In-

zsinőr Generálistól, és a' maga Adjutánsaitól kísértetvén, az itt lévő szélesen kiterjedő és nevezetes erősségeknek megszemlélésekre ment ő Felsége. —

„Az ármáda felséges tekintetű. A' többek között két karabélyos vasas regimentek, melyek a' Marschal Ney (Elchingeni Hertzeg) vezérlése alatt lévő ármádához tartoznak, minden szemeket magokra vonnak. A' testőrző seregnek az első vadász Regimentje a' Dantzka-i Hertzeg vezérlése alatt, 3-dikban délben érkezvén — bé Thornba, mindezeket bámulásra indított. Magatartására nézve a' karosszelező helyre bé illene. A' Császár' ablaka alatt táborig muzsikával ment-el, a' ki a' maga nagy meglegedését a' tiszteknek kinyilatkoztatta. —

„Az idő igen szép — eleség' dolgában bőség van — a' Császárunknak leg jobb egészsége jár, és mindenek nagy reménységben vannak.”

A' Párisi Monitőr ilyen kifejezésekkel emlékezik ezen Thorni környülállások felől: — „Császár' ő Felsége Thornban a' Testőrző seregnek mustráját tartotta, melly oly szép vólt, mint mikor Párisban parádét tart. Egész eddig való útjában csak 15 embert hagyott hátra az ispotályokban. A' meleg itt, későre, de egyszeriben jött-el; Thornban oly nagy a' hévség mint Párisban, a' melly szemlátomást siettetti a' plánták' gyarapodását.”

Az Olasz Vice-Király Május 20-dikán valami 15,000 emberekből álló és a' Gen. Vrede vezérlése alatt lévő Bavarus seregnek mustráját a' Vistulán tál Lipnóban, Thorn és Plock között tartván, onnét Thorn felé vette útját.

Közönséges levelekben íratatik, hogy *Napoleon* Császár a' *Warschauer* Hertzegségnek Státustanásától hat olyan fő tekintű Lengyel Nemeseket kívánt légyen, a' kik valamint a' *Warschauer* Hertzegségben úgy szintén a' régi Lengyel Respublikának mostanában az Orosz birodalomhoz tartozó részeiben is birtokosok, oly végre, hogy midnenütt az ő Felsége személyét kísérjék. Azon személyek között, kiket a' Státustanás ki-nevezett, és a' kik a' Császári fő hadi szállásra azonnal útnak is indultak, ezek fordólnak elő névszerént: Hertzeg *Sangusko*, *Chodkievitz*, *Sirakovszky*, és *Salistrowszky* urak.

Warschauból egyenesen írták Junius 12-dikén, hogy a' Nagy Hertzegségben Julius' 15-dikére rendkívül való Diéta hirdettetett volna, a' melly a' Státustanás Elölülőjének Gróf *Potocky*nek és a' *Warschauer* Frantzia fő rangú Követnek a' *Mechelni* Érseknek kormányozások alatt fogna tartatni.

Oda t. i. *Warschauba* a' Császárt magát is nem soká várták; a' Királyi kastély készen tartott befogadására; a' *Westpháliai* seregek helyébe, mellyek onnét már tovább nyomultak, Császári testőrök érkeztek volt-meg. Már az ő Felsége táborig lovai ott voltak a' Cs. bagázsát hordozó öszvérekkel egyetemben.

Orosz Birodalom.

Petersburg, Május 29-dik napján. Császár ő Felségének kívást jó egészsége jár *Willnában*. A' *Willnához* 27 *Werst* (4 mértföld) távolságra napnyugotra fekvő *Tocki* nevű városban 's annak környékein fekvő seregeket, meglátogatta és nézegette ő Cs. F. gé.

Nállunk Május' 24-dikén nagyon havazott. — Közönségessé tétetett, hogy a' tzuksrot, kávét, fűszerszámot és egyéb Indus szerzeményeket, az Archangeli kikötőhelybe is bé lehet hozni, oly módon mint a' Libai, Rigai, és a' Petersburgi kikötőhelyekbe.

Levegői nevezetességek.

Stiriában *Mariaczell* városa felett Junius' 6-dikán délutáni 6 órakor terhes fellegzetek borítván-elaz eget, 's az ezek által okoztatott nehéz idő valami egy óráig tartván, a' menykő a' nagy templom' tornyára szállott, annak falait keményen megrontotta, a' folyosón és a' choruson le a' nagy oltárra ment, azon egy darab márvány követ letört, onnét az oltár megé. vévén útját az ott álló búsujárók közül néhányat a' földre tsapott, sokakban kisebb nagyobb sérelmet okozott. Nyóltzan, a' kik az oszlopok körül állottak, sokáig, a' földrevertetve heverték elégett ruhával és érzékenység nélkül. Az életre azonközben tsakugyan minnyájok vissza hozattattak orvosi segedelem által, két aszszonyon kívül, kik még veszedelemben vannak. Egyiknek sok helyen megégett a' teste, a' másik pedig a' gyomra környékén égett-meg igen erőssen.

A' világnak minden részeiben sok a' féle levegői tűnemények vétettek észre, mintha a' levegőégből valami égő testek esnének-le nagy zuhanással; 's leesvén özszeromlanak. A' régi tudósok e' tűnemények semmi magyarázatját

nem tudván adni, annak valóságát egészszen tagadni jónak találták. A' Frantzia Akadémia munkái között is fordul egy ilyen példa elő, a' mely szerént annak tagjai egy ilyen levegői kőnek leesését forma szerént tagadták, azt mondván, hogy a' véros protokolluma, mellyben ezen kőnek leesése feljegyeztetett, költemény, a' szemmel látók' bizonyágtétele megsalattatás, 's hogy egy szóval az egész dolog tsupá lehetetlenség volna. De az Égi kővek hullanak még most is, a' Frantzia Akadémiának ítélete mellett is a' levegőből. *Chladni* nevű természetvizsgáló tudós ez előtt valami 12 esztendővel olyan véllekedésben vólt, hogy ezen levegői kőveket a' hőlő hányná-ki magából. Azólta mindent elkövettek a' tudósok, hogy ezen kőveknek minéműségek kitenúlhassák; ezeknek leg régibb históriáikat elétkeresgálték; minden chimiai eszközöket elővettek a' dolognak kinyomozására. Az eránt meglehetőséggel meg is győződtek, hogy ezeket a' kőveket nem a' hőlő hajgálja-ki magából: de ezt tudni még tsak annyi, hogy mik nem ezek a' kővek, nem pedig hogy mik. Nem régen is hullottak ilyen kővek a' levegőből, t. i. Frantzia országban *Tou-lorse* mellett a' múlt Aprilis 10-dikén, Westpháliában pedig *Helmstädt* mellett Aprilis 15-dikén. Ezeket is chimiai vizgálás alá vették a' tudósok. Mire mehetnek vizgálódásokkal, meg mutatja az idő.

Dégen úr Rétsi vólt órásmester, most levegői szárnyas útzó, a' folyó Junius 10-dikén Párisban tett egy ilyen levegői próbát. A' Journal

de l' Empire igen tisztességesen és magasztaiást érdemlő pártfogással adta elő az ő felevezésének históriáját: —,

„Valamiat *Belloni* nevű Olasz muzsikust megítélték a' mi muzsikusaink, a' nélkül, hogy őtet halgatták volna, éppen így akarták a' mi levegői hajósaink is megítélni *Dégen* urat, a' nélkül, hogy őtet látták volna. Mind kettőjüknek története éppen egyforma. Éppen az a' gyűlölség, melly az Olasz muzsikus előtt a' mi énekes játékaink' theátrómát bézárta, akarta a' Német *Dédalus* előtt is bézárni a' levegő ég' országát: de szerentsére a' Bécsi Mechanikusra nézve nem érte el célját olly könnyen. Minthogy az irigyek az ítélőszék' útján őtet az ő célzásában telyességgel meg nem akadályoztathatták: tehát holmi olyan apróság eszközökhöz folyamodtak, mellyeket a' rágalmazás és gonosz lelkűség kigondolhattak. Egy goromba motskolódó írás p. o. a' melly minden felé kifüggesztetett és elszélesztetett, úgy írta le őtet, mint egy 60 esztendő erőtelen öreget. Az írás alá G. betű van tételve, melyre nézve némelyek, a' kik tudják a' dolgot, azt erőssítik, hogy ez az írás azon levegői útzó nevének első betűje volna, kinek neve G. betűn kezdődik (*Garnerin*). Ezek az emberek meg nem elégedtek e'féle megbántásokkal illetni *Dégen* urat, és a' féle kérdéseket tenni néki, hogy valósággal szándékozna-e megpróbálni azt, a' mit kihirdetett. A' próbatételre határoztatott napon valami igen rossz emberek *Dégen* úrnál megjelenvén az egyik szárnyát titkon eltörték. Az idő

szép volt, a' nézők végzetellen sokasággal öszszegyülekeztek, tehát a' magok várakozásokban ilyen módon felette sokan megsalattak. A' volt a' rossz emberek célja, hogy a' közönséget a' Bétsi Mechanikustól e'képpen elidegenítsék, vagy pedig hogy valamelly szerentsétlenséget okozzanak neki. A' következett napon nem volt olyan szép idő, sőt az ekkor uralkodott kemény szél egészszen megmenthette volna a' szárnyas hajóst a' repüléstől, ha az ő bátorsága tsak legkissebbé is ingadozott volna. De ő sokkal inkább, noha az a' fa, melyhez magát a' repülés közben megvetni szokta, éppen az ő felevezésének minutumában eltört, bátorsággal felevezett — magát a' nézők előtt felségesen lebegtette szárnyai által, melyeknek tsinos formájokat mindenek tsudáskozással szemlélték. Egy valóságos nagy madarat képzeltetett a' megsalattatás a' nézők előtt repülni a' magosságban. Meg kell azt valtanunk, hogy a' Párisi közönség ugyan, azért-é, hogy az irigységtől megnyerettetett, vagy pedig hogy a' hosszas várakozást megunta volt, előre semmi kedvező hajlandósággal nem látszott lenni Dégen úrhoz: de a' felrepülés ideje elkövetkeztvén, tsakugyan nagy tapsolással és méltó dítserettel jutalmaztatta meg őtet, kinek iparkodásai, ha a' szél, a' mely miatt repülését úgy nem intézhette is mint akarta volna, hihetőkép-
pen szerentséssebb kimenetellel koronáztattak volna meg. A' mi az ő repülő alkotmányát illeti, arra, hogy arról furdamentomosabb ítélet te-
hessünk, szükséges leszen az ő felrepülését még egyszer látanunk. Ilyen bátorságot egy hatvan

esztendő emberben dítserni kéntelenek vagyunk. Az ő felrepülése egyéb eránt valósággal új játék lévén, nem lehet, hogy a' közönség' figyelme-tességét magára ne vonja.

Konyha Recipe.

Egy óltsó, egésséges, és jól tápláló riskása levesnek készítettésére ilyen *Receptet* hirdettetett ki a' mánufaktorákra és kereskedésre ügyelő Minister a' Frantzia birodalomban: —,

„Végy egy font riskását, tisztítsd és mosd-meg jól, tedd egy tserépfazékba, tölts reá két kanna (talám pint) hideg vizet, főzd lassan gyenge tűz mellett, mikor felsokad vagy felhasadoz's a' leve meg sűrűdik töltdögess lassanként 5 kanna meleg vizet belé, kavard-fel gyakran, hogy meg ne égjen, 2 órai főzés után tölts 4 lat meleg vízben feleresztett lentse vagy borsó lisztet belé, törd vagy kavard össze igen jól, hogy elegyedjék a' liszt jól össze a' riskásával; $\frac{3}{4}$ óra múlva tégj belé 4 lat vajat vagy zsírt, 4 lat sót, és annyi borsot, a' mennyi kétszer a' kés' hegyire fér: most ismét kavard 4 vagy 5 minú-táig azért, hogy a' zsír, só, és bors járja jól által, és vedd-el a' fazékat a' tűztől. Meg kell jegyezni, hogy az 5 kanna víznek el kell főni előbb, hogy sem a' zsír, só, és bors belé tétetik. Egy font riskása így megkészítve ad 11 vagy 12 font egésséges, tápláló, és jó ízű levest. Lentse vagy borsó liszt helyett krumpli lisztet is lehet belé tenni; könnyebben elegyül össze a' riskásával; nem is kíván annyi zsírt. Az ilyen leves főzéshez tsak egy negyedrészt annyi fa vagy széntűz kívántatik, mint egyéb ételfőzéshez.